

**MINISTERIE VAN DEFENSIE
GENERALE STAF
AFD INLN / VEIL**

MAANDOVERZICHT

SEPTEMBER 1975

MAANDOVERZICHT

SEPTEMBER 1975

De achter de evaluatie geplaatste letters hebben uitsluitend betrekking op interne verwerking en zijn derhalve voor de geadresseerden niet van belang.

INHOUDSOPGAVE

	<u>blz.nr.</u>
Samenvatting	1
<u>DEEL I: Oost-Europa</u>	
<u>Hoofdstuk A: Politiek</u>	
1. Warschaupakt	
a. Internationale machtsverhoudingen na CEVS	2-5
2. Roemenië	
a. Bezoek van Amerikaanse militaire delegatie	5
3. Joegoslavië	
a. Bezoek van Zweedse defensiedeskundigen	6
b. Bezoeken van Joegoslavische militaire delegaties aan de SU	6-7
c. Verzoek Minister van Defensie, Ljubicic om extra financiële middelen	7
<u>Hoofdstuk B: Economie</u>	
1. Sovjet-Unie	
a. Coördinatie vijfjarenplan 1976-1980 met Hongarije	8-9
b. Inflatie	9-11
<u>Hoofdstuk C: Landstrijdkrachten</u>	
1. Activiteiten	
a. Algemeen	12
b. Oost-Europa	12-15
TVG nr 13/75	13
TVG nr 14/75	14
c. Polen	15
d. Tsjechoslowakije	15-16
2. Organisatie	
a. Oost-Duitsland/GSVG	16
b. Polen	16
3. Materieel	
a. Sovjet-Unie	17-18
4. Opleiding	
a. Sovjet-Unie	18
b. Oost-Duitsland/Polen	18

<u>Hoofdstuk D: Oorlogspotentieel</u>	<u>blz.nr.</u>
1. Civiele verdediging en para-militaire organisaties	
a. Polen	19
b. Joegoslavië	19-20
<u>DEEL II: Midden-Oosten/Noord-Afrika</u>	
1. Sinaï-akkoord	21-22
a. Reacties in Arabische regio	22-23
b. Reacties in de Communistische wereld	23
c. Conclusie en prognose	23-24
Kaartje militaire situatie Sinaï-woestijn jan. '74	25
<u>DEEL III: Verre Oosten</u>	
1. China	26-27
2. Zuid-Oost Azië	27-28

SAMENVATTING

1. Oost-Europa

Het blijkt dat de Warschaupakt-staten in de uitleg van het CEVS-document vooral de nadruk leggen op de onschendbaarheid van de politiek-territoriale status quo in Europa en op de non-interventie en soevereiniteitsclausules waar het gaat om de uitleg van Mand-III betreffende vrije uitwisseling van mensen en informatie.

Ook in de verslagperiode bleek weer dat Roemenië zijn beleid voortzet t.a.v. het onderhouden van contacten met andere dan alleen de Warschaupaktsrijdkrachten.

Ook Joegoslavië oriënteert zich wat wapenaankopen betreft niet alleen op de Sovjet-Unie, maar ook op het Westen.

Hongarije heeft met de Sovjet-Unie een verdrag gesloten voor coördinatie van het vijfjarenplan 1976-1980.

Hierdoor is de Hongaarse grondstoffenbehoefte voor deze periode grotendeels gedekt.

Hoewel ontkend wordt dat in de Sovjet-Unie inflatie zou voorkomen, blijkt er t.a.v. de kleinhandelsprijzen een inflatie van ca. 2½ % per jaar te bestaan.

In de Warschaupaktlanden worden de, voor september normale, afsluitingsoefeningen van de huidige opleidingsperiode gehouden, die ten dele ook nog in oktober zullen plaatsvinden. Daarna zal de nieuwe lichter onder de wapenen worden geroepen.

Opnieuw bleek in de verslagperiode de aandacht die in de Warschaupaktlanden wordt besteed aan uitbreiding en "vernieuwing" van het materieel.

2. Midden-Oosten

De situatie in het Midden-Oosten zal, nu het Sinai-akkoord is gesloten, vooral afhankelijk zijn van de houding van Syrië: zal het VN-mandaat, dat eind november afloopt, worden verlengd of zal er een militair krachtig "Oostelijk Front" worden gevormd.

3. Verre-Oosten

In China is een nieuwe politieke campagne begonnen. Het is nog niet duidelijk tegen wie of wat de campagne zich richt.

Het Sino-Sovjet conflict blijft doorspelen in Zuid-Oost Azië: wie verwerft de grootste invloed in deze landen.

DEEL I: Oost-Europa

Hoofdstuk A: Politiek

1. Warschaupakt

a. Internationale machtsverhoudingen na de CEVS

2. Roemenië

- a. Het bezoek van een Amerikaanse militaire delegatie

3. Joegoslavië

a. Het bezoek van Zweedse defensiedeskundigen

b. Bezoeken van Joegoslavische militaire delegaties aan de SU

- c. Het verzoek van Minister van Defensie, Ljubicic, om extra financiële middelen

Hoofdstuk B: Economie

1. Sovjet-Unie

a. Coördinatie vijfjarenplan 1976-1980 met Hongarije

Radio Budapest maakte op 8 september bekend dat op die datum een overeenkomst was getekend tussen Hongarije en de Sovjet-Unie betreffende de coördinatie van de vijfjarenplannen der beide landen voor de periode 1976-1980.

De overeenkomst werd getekend door Vice-Premier Baibakov voor de Sovjet-Unie en door Vice Premier, tevens voorzitter van het Nationaal Planbureau, Huszar voor Hongarije.

Volgens het communiqué, dat naar aanleiding van deze overeenkomst werd uitgegeven (Nepszabadsag 9-9-1975), zal in de komende vijf jaar het totale handelsvolume van het goederenverkeer tussen de beide landen met 40 percent toenemen t.o.v. de periode 1971-1975 (in constante valuta).

De sectoren machine- en chemische industrie zullen het snelste groeien.

Het aantal samenwerkingsondernemingen zal toenemen waarbij grotere aandacht zal worden besteed aan arbeidsspecialisatie. Dit geldt met name voor de machine-industrie waarvan de producten binnen de Hongarije-Sovjet handel met 60 percent moeten toenemen.

De specialisatie en samenwerkingsprogramma's zullen o.a. zijn gericht op de productie van bussen, vrachtwagens, personenauto's, agrarische werktuigen en de elektronische industrie.

In de komende vijf jaar zal de Sovjet-Unie haar export aan grondstoffen en energie naar Hongarije met 60 percent verhogen.

Voorts zal de Sovjet-Unie Hongarije hulp verlenen bij de productie van kapitaalgoederen in de energie sector en bij het opzetten van nieuwe olieverwerkende industrieën.

Hongarije zal op haar beurt de export van voedselproducten en consumptie goederen naar de Sovjet-Unie vergroten.

Deze overeenkomst zal voorts de basis vormen voor toekomstige handelsverdragen en een verdrag over technische samenwerking.

Voorts verwijst de overeenkomst naar "joint ventures" voor de productie van aardgas, ferro-grondstoffen, asbestproducten en cellulose. Over deze "joint-ventures" werden echter geen nadere gegevens gepubliceerd.

Commentaar: Met dit akkoord is in de grondstoffen behoefte van Hongarije voor de komende vijf jaar grotendeels voorzien.

Dit is voor de economische ontwikkeling van dit land van vitaal belang aangezien zij noch de middelen bezit, noch voldoende kredieten kan krijgen om haar import uit het Westen drastisch op te voeren.

In 1974 bedroeg het tekort op de Hongaarse betalingsbalans 237 miljoen US\$.

In de eerste zes maanden van 1975 bedroeg het tekort op de Hongaarse handelsbalans 6,508 miljard forint tegen 1,469 miljard in dezelfde periode 1974.

De Sovjet-Unie ontvangt uit Hongarije voornamelijk

consumptiegoederen in ruil. Dit geldt ook deels voor de overeenkomst welke de Sovjet-Unie met de DDR heeft gesloten en waarschijnlijk ook voor de te verwachten overeenkomst met Tsjechoslowakije.

Verwacht mag daarom worden dat op het komende XXV partijcongres van de CPSU (begin 1976) vastgesteld zal worden dat verhoging van de levensstandaard van de Sovjet bevolking in de komende vijf jaar een hogere prioriteit moet krijgen dan tot nu toe het geval was.

b. Inflatie

Over het al of niet bestaan van inflatie (en de grootte daarvan) in de Sovjet-Unie, bestaan verschillende opvattingen.

De "International Herald Tribune" publiceerde in oktober 1974 bijvoorbeeld een artikel waarin verschillende Sovjet burgers stelden dat de prijzen in hun land in enkele jaren tijds tussen de 20 en 100 percent gestegen waren.

Vaak wordt ook gesteld dat in een maatschappij waarvan de prijzen strak onder controle staan een "vraag overschot" leidt tot tekorten, rijen kooplustigen en een bloeiende zwarte markt.

In theorie behoeft in een centraal geleide gesloten-huishouding geen inflatie te bestaan omdat de geldvoorraad, de prijzen en de lonen door het bestuur worden vastgesteld.

Planbureaus maken echter fouten; individuen trachten (legaal of niet-legaal) zich aan controle te onttrekken en de handelsprijzen zijn aan fluctuaties onderhevig waardoor er grote druk op het strakke prijssysteem wordt uitgeoefend.

Het officiële Sovjet standpunt luidt dat inflatie in het socialistische systeem reeds lang gelyquideerd is en enkel nog in de "slecht georganiseerde kapitalistische landen" optreedt.

De Index van Staats Kleinhandels Prijzen in de Sovjet-Unie, welke op basis van 74 geselecteerde voedsel- en 15 niet-voedsel categorieën wordt samengesteld, is de laatste 10 jaar vrijwel stabiel gebleven.

De volgende tabel geeft de situatie t/m 1973 weer en sindsdien zijn er waarschijnlijk geen veranderingen opgetreden:

	<u>1965</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>
Totaal	100	99,7	99,6	99,4	99,4
Voedsel	100	100,3	100,6	100,6	100,8
Niet-voedsel	100	99,0	98,0	98,0	97,0

Bron: Narodnoye Khozyaystvo 1973 p. 679

De regering beroemt er zich echter niet op dat de prijs van ieder product onveranderd is gebleven. In de laatste paar jaren zijn de prijzen verhoogd van bijv. kaviaar, gerookte vis, juwelen en mutsen van konijnenbont.

Deze prijsverhoging welke vrijwel altijd betrekking heeft op luxe artikelen, wordt volgens de regering echter gecompenseerd door prijsverlagingen, die in het algemeen tweemaal per jaar worden bekend gemaakt, van goederen welke vaak verouderd of moeilijk verkoopbaar blijken te zijn.

Tijdens het vijfjarenplan 1971-1975 werden bijv. de volgende artikelen in prijs verlaagd: bepaalde modellen TV toestellen, wasmachines, motorfietsen, bromfietsen en verschillende elektrische huishoudartikelen.

Naast bovengenoemde prijswijzigingen, welke in de officiële index worden opgenomen, vinden ook wijzigingen plaats welke moeilijker vast te stellen zijn.

Prijsverhogingen doen zich bijv. voor doordat het "goedkope" artikel uit de winkels verdwijnt en vervangen wordt door een gelijksoortig nieuw artikel dat duurder is maar vaak niet aantoonbaar beter.

Op 11 juli 1974 wijdde het Sovjet blad "Trud" hier artikel aan waarin stond dat in de afgelopen 6 jaar de prijzen van keukentafels verhoogd waren met 8,34 roebel, van stoelen met 1,25 roebel en van bufetten met 15,76 roebel hoewel een officieel onderzoek had uitgewezen dat de kwaliteit niet verbeterd was.

De gemiddelde kleinhandelsprijs voor confectie zou in de afgelopen 2 jaar met 5,84% per jaar zijn gestegen terwijl de enige verandering bestond uit het aanbrengen van andere etiketten.

De GAZ-21 auto, welke 5.500 roebel kostte, is vervangen door de GAZ-24 welke 9.250 roebel kost en het is de vraag of de kwaliteitsverbetering een dergelijke prijsverhoging rechtvaardigt.

"Stolichnaya" en "Moskovskaya" wodka zijn uit de handel genomen en vervangen door duurere soorten terwijl de smaak volgens velen exact hetzelfde is.

De prijzen van flats, welke door coöperaties worden gebouwd, zijn sinds juli 1970 met 30 percent verhoogd.

Uit bovenstaande blijkt dus dat, net als in het Westen, de kwaliteit van "nieuwe" of "verbeterde" goederen niet automatisch gekoppeld is aan de prijsverhogingen, en dit komt niet tot uitdrukking in de Index van Kleinhandels Prijzen.

Anderzijds is het voor bedrijven moeilijk om op eigen houtje prijsveranderingen aan te brengen bij goederen welke een "homogene groep" vormen hetgeen de overgrote meerderheid is.

Bovendien komen naast prijsverhogingen ook prijsverlagingen voor welke niet in de Index zijn opgenomen. Het beste voorbeeld vormt de metro te Moskou waar een kaartje, ongeacht de af te leggen afstand, nog steeds het zelfde kost als in de midden dertiger jaren terwijl het traject is uitgebreid van ca. 9 km tot ca. 150 km.

Naast de kleinhandelssector, waar de Index betrekking op heeft, zijn er nog de markten van de collectieve landbouwbedrijven (Kolchozen) waar ook fruit, groenten, vlees en melkproducten worden verkocht.

Hier zijn de prijzen relatief vrij om te fluctueren volgens de beginselen van vraag en aanbod, hoewel bestuurlijke maatregelen wel voorkwamen, zodat deze prijzen niet te hoog konden oplopen. De kolchozen zijn echter slechts verantwoordelijk voor 2½ percent van de totale handelsomzet (d.i. ca. 8 percent van de totale omzet in agrarische producten) en conclusies m.b.t. het inflatie niveau voor de totale economische sector kunnen dan ook slechts zeer behoedzaam worden getrokken.

Het is echter mogelijk om de hoogte verschillen aan te geven van de prijzen op de staats- en de kolchoz markten aan de hand van de gegevens welke de jaarlijks gepubliceerde statistieken verschaffen. Uit deze statistieken blijkt dat het verschil in prijzen van "kolchoz goederen" en "staatsgoederen" in 10 jaar tijds is toegenomen hetgeen aantoont dat de consument in de Sovjet-Unie bereid is om meer voor de kolchozproducten te betalen, en dit ook kan.

Prijzen van de producten op de kolchoz markten als percentage van

de producten op de staats kleinhandelsmarkten voor vergelijkbare goederen.

1965	1970	1971	1972	1973
137,0	154,0	154,9	160,4	164,6

Bron: Narodnoye Khozyaystvo 1973 p. 652

De voortdurende snelle groei van de privé spaartegoeden (69,3 percent in de periode 1971-1974) wordt vaak als argument gebruikt om aan te tonen dat in de Sovjet-Unie niet voldoende "gewilde" consumptiegoederen worden geproduceerd om aan de koopkracht van het publiek te voldoen.

Dit is in zekere zin waar, gezien ook het feit dat in dezelfde periode de inkomens met slechts 15,3 percent stegen.

Anderzijds moet ook rekening worden gehouden met het feit dat er een netwerk van spaarbanken is ontwikkeld en de bevolking hier steeds meer vertrouwen in stelt terwijlmen voorts (weliswaar lage) rente ontvangt hetgeen weer helpt indien men spaart voor een toekomstige aankoop van een auto, TV etc, artikelen welke nu meer en meer beschikbaar komen. De gemiddelde burger moet een salaris van 5 jaar neer tellen voor een GAZ-24 auto en 3 maanden salaris voor een "zwart-wit" TV-toestel.

Daarom is de relatie "spaariegoeden"- "inflatie" vrijwel niet vast te stellen.

De aanwezigheid van tekorten en de "rijen kooplustigen" worden vaak gebruikt om het bestaan van "verborgen inflatie" aan te tonen.

Ongelukkigergewijs vergeet men dan dat grote overschotten ook voorkomen. Oorzaak is niet alléén slechte kwaliteit, maar vaak ook mode veranderingen of tekortkomingen in het distributiesysteem. Aangezien het onmogelijk is om de overschotten tegen de tekorten af te wegen, kan men ook de mate van de "verborgen-inflatie" niet bepalen.

Bovendien wordt de berekening van het inflatie niveau bemoeilijkt door het bestaan van een enorme zwarte markt waarheen zowel ondernemers als consumenten hun weg vinden.

De grootte van de zwarte markt omzet is niet te schatten maar deze loopt zeker in de honderden miljoenen roebels per jaar. Ook is de relatie niet vast te stellen tussen de zwarte markt prijzen en de officiële prijzen. Aangezien een groot deel van de bevolking wel eens op de zwarte markt opereert kan men er wel van uitgaan dat fluctuaties in de zwarte markt prijzen, in grote mate hun weerslag hebben op het werkelijke inflatie niveau.

(Gebaseerd op gegevens in de Izvestiya van 1-1-1975 is berekend dat jaarlijks ter waarde van ca. 60 miljoen roebel aan benzine zwart wordt verhandeld. De totale kleinhandel werd in 1974 geschat op juist iets meer dan 201 miljard roebel).

Concluderend kan worden gesteld dat in de afgelopen jaren de kleinhandelsprijzen iets zijn gestegen, maar het is onmogelijk om exact te zeggen hoeveel.

Indien men echter kijkt naar de beperkte legale, inkomensvermeerdering in de Sovjet-Unie en dit combineert met de duidelijke verhoging van de materiële welvaart van de Sovjet-burgers, waarvan iedere tourist kan getuigen, dan is het duidelijk dat de kleinhandelsprijzen een inflatie hebben van 2 à 2½ percent per jaar.

Hoofdstuk C : Landstrijdkrachten1. Activiteitena. Algemeen

Zoals gebruikelijk vond gedurende vrijwel de gehele maand september bij de Warschaupakt strijdkrachten intensieve oefen-/opleidingsactiviteit plaats. Enkele oefeningen in Polen en Tsjechoslowakije kunnen worden beschouwd als afsluitingsoefeningen van de huidige "opleidingsperiode". Een dergelijk soort oefeningen kan in de komende weken worden verwacht bij de NVA en de Sovjet Groepen van Strijdkrachten.

Bij het afsluiten van dit maandoverzicht had nog geen enkel Warschaupakt land kennis gegeven van een te houden oefening met deelname van meer dan 25.000 man, zoals te Helsinki in het kader van de CEVS was overeengekomen. Voor zover bekend heeft een dergelijke oefening ook niet plaatsgevonden, zeker niet in Centraal Oost-Europa.

b. Oost-Europa(1) Tijdelijk Verboden Gebied 13/75

Ingesteld werd Tijdelijk Verboden Gebied 13/75 van 022400a - 152400a sep '75. Voor globale ligging, zie blz. 13. Aanvankelijk bestond t.a.v. de aanwezigheid van eenheden in dit gebied een onduidelijk beeld. Later bleek dat zich delen van 14 Gde Mechdiv/20 Gde Lr (GSVG) en mogelijk van 34 Artdiv/GSVG op het oefenterrein Jueterbog bevonden. Aard en omvang van de activiteiten van deze eenheden konden niet worden vastgesteld.

Vanaf 10 september bevonden zich sterke elementen van 11 Mechdiv/MD-III (NVA) op het oefenterrein Altengrabow. Hiertoe behoorden delen van 18 Mechreg, 11 Artreg en 11 Lua-reg. Van 11 september tot 16 september werd een oefening gehouden. Afgezien van aanwijzingen voor verplaatsingen op 14 september, kon niet worden vastgesteld om wat voor soort oefening het hier ging. Mogelijk hebben verzorgingsaspecten een rol gespeeld.

(2) Tijdelijk Verboden Gebied 14/75

Ingesteld werd Tijdelijk Verboden Gebied 14/75 van 102400a - 252400a sep '75. Voor globale ligging, zie blz. 14.

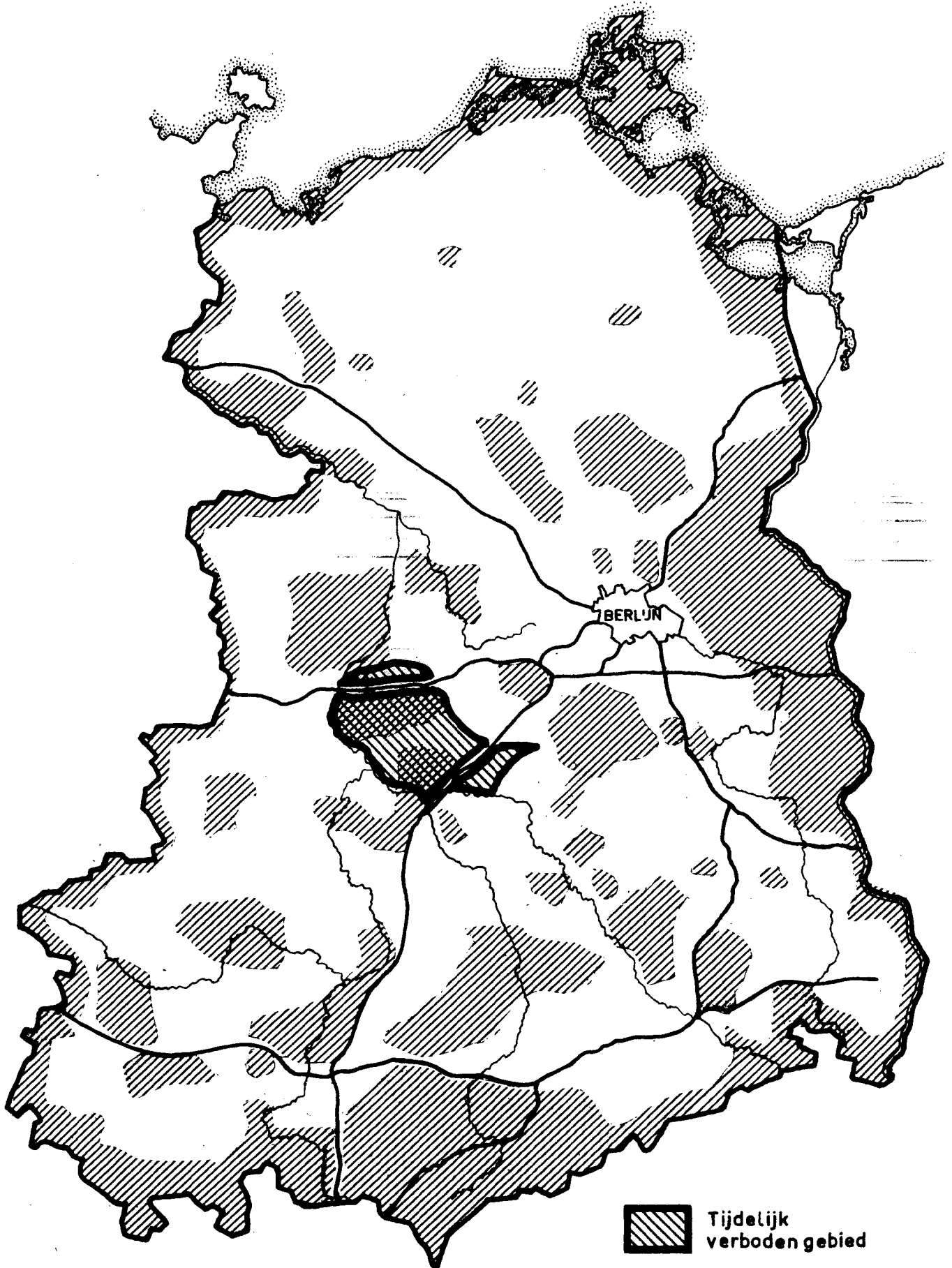
Op 15 en 16 september vond hierin een oefening plaats van 27 Mechreg/8 Mechdiv (NVA) waarbij op de 16e de Elbe amfibisch werd overschreden.

Van 17 - 19 september vond een oefening plaats van delen van 32 Mechdiv/2 Gde Lr en mogelijk van delen van 94 Gde Mechdiv/2 Gde Lr (GSVG).

Deze oefening bestond uit een aanval vanaf het oefenterrein Wittstock in de richting van de Letzlingerheide. Op 19 september werd de Elbe vanuit de beweging overschreden, waarna de aanval werd voortgezet. Tijdens deze rivierovergang en bij het verdere verloop van de aanval werd vuursteun verleend door artillerie en helikopters.

TIJDELIJK VERBODEN GEBIED nr 13/75

022400 a - 152400 a sep

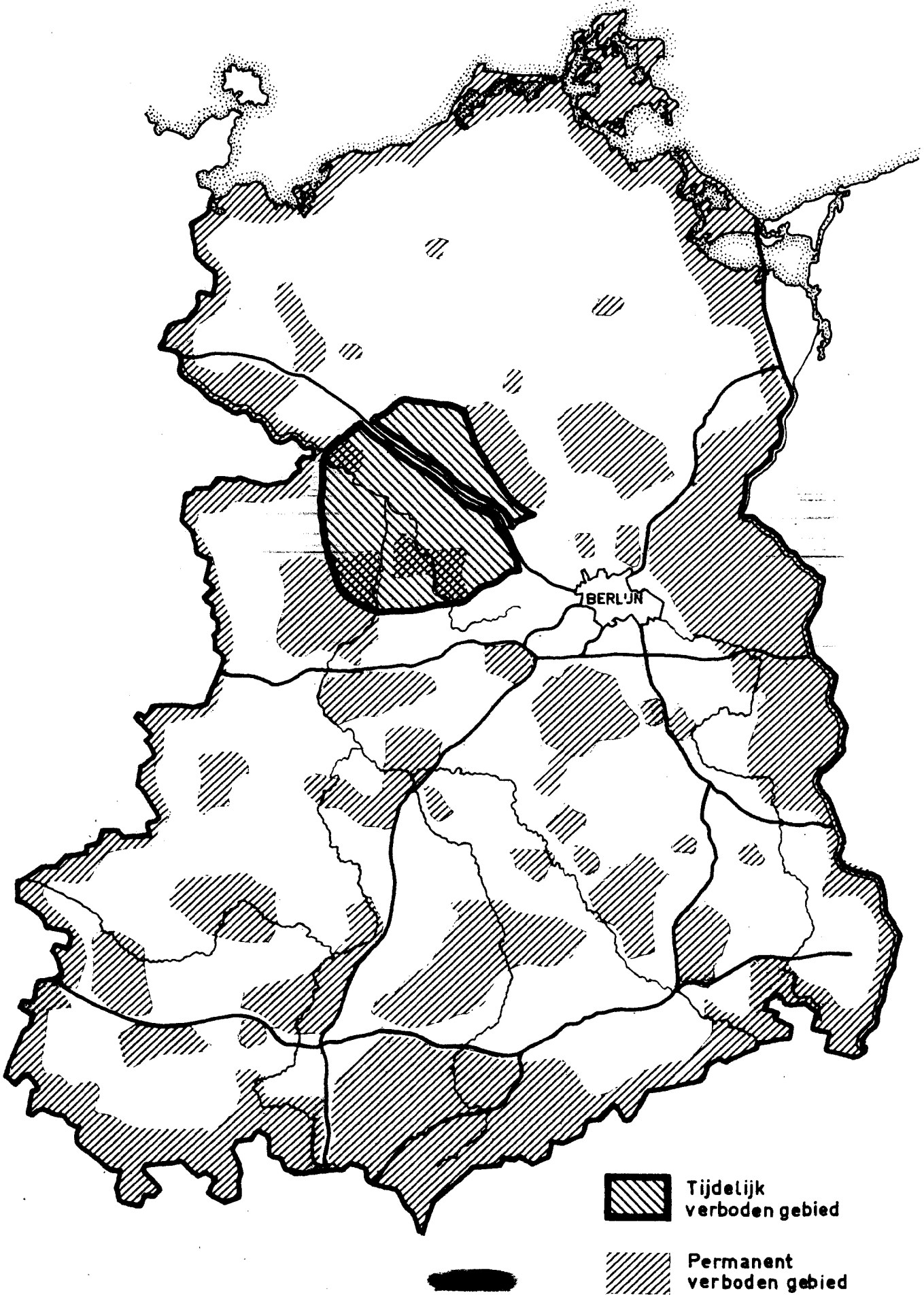

 Tijdelijk verboden gebied

 Permanent verboden gebied

TIJDELIJK VERBODEN GEBIED nr 14/75

100001 a - 252400 a sep

Bovendien werden helikopters gebruikt bij de inzet van troepen en het leggen van mijnen (zie pt. 4a). De laatste fase van de aanval werd uitgevoerd onder (gesimuleerde) nucleaire omstandigheden.

Op 20 september vond terugkeer naar de garnizoenen plaats. Vooralnog niet bevestigde gegevens spreken van aanwezigheid van Poolse en Tsjechoslowaakse eenheden in dit gebied, en dat derhalve sprake zou zijn geweest van een multi-nationale oefening.

Mocht zulks inderdaad het geval zijn geweest, dan is deze Poolse en Tsjechoslowaakse deelname slechts van beperkte omvang geweest, mogelijk in de vorm van waarnemersgroepen.

c. Polen

(1) Oefening van 6 Lldiv/MD-Warschau

Van 12 - 24 september vond een oefening plaats van 6 Lldiv/MD-Warschau. Aard en omvang van deze oefening, welke over een verspreid gebied plaatsvond en voor deze eenheid relatief lang duurde, konden niet worden vastgesteld.

Het zwaartepunt der activiteiten lag op het oefenterrein Muszaki (DE 71), terwijl tevens eenheden van de divisie werden waargenomen in de omgeving van Płock (DD 53), Lublin (FB 07), en op het oefenterrein Orzysz (EE 66). De oefening werd gehouden onder de aanduiding "KLON" (Ahorn).

(2) 5 Tkdiv/MD-Silezië ingezet bij oogstwerkzaamheden

Vanaf 11 september tot het afsluiten van dit maandoverzicht zijn sterke elementen van 5 Tkdiv/MD-Silezië ingezet bij oogstwerkzaamheden in Pommeren. Waarom eenheden van deze divisie, normaal gestationeerd in de omgeving van Gubin (VT 85), worden ingezet bij oogstwerkzaamheden in Pommeren waar voldoende eenheden zijn gelegd, is niet duidelijk.

d. Tsjechoslowakije

(1) Mogelijke Warschaupakt-oefening

In de periode 14 - 20 september werd in het centrale deel van Tsjechoslowakije mogelijk een Warschaupaktoefening gehouden.

Meerdere aanwijzingen duiden op deelname van Sovjet, Tsjechoslowaakse en Hongaarse eenheden. Volgens meldingen uit Budapest zouden in Hongarije reservisten worden opgeroepen voor een eind september/begin oktober in Tsjechoslowakije te houden oefening.

Mogelijk dat de in de periode 14 - 20 september waargenomen activiteiten voorbereidingen betroffen voor deze later te houden oefening.

Een bezoek van de Tsjechoslowaakse Minister van Defensie, Dzur, aan Budapest van 12 - 15 september staat mogelijk met deze activiteiten in verband.

(2) Oefening van 1 Tkdiv/1 Lr

Waarschijnlijk onder leiding van St-1 Lr vond van 14 - 19 september een oefening plaats van 1 Tkdiv. De afsluitingsfase van deze oefening vond plaats op het oefenterrein Doupov in de vorm van demonstraties.

Mogelijk dat aan deze oefening, waarvan aard en omvang niet konden worden vastgesteld, tevens werd deelgenomen door elementen van 19 Mechdiv/1 Lr.

(3) Oefening van 4 Lr

Van 22 - 24 september vond in zw-Tsjechoslowakije een tweepartijenoefening plaats onder leiding van St-4 Lr. Deelname bestond uit elementen van 321 Rkbrig/1 Lr (SCUD), 3 Mechdiv en 4 Tkdiv.

Uitgangspunt van deze oefening, welke gedeeltelijk onder nucleaire omstandigheden werd gehouden, was een vijandelijke aanval die tot staan werd gebracht en werd gevolgd door een eigen tegenaanval.

2. Organisatie

a. Oost-Duitsland/GSVG

(1) Artillerieregiment

(2) Raketwerperafdeling

(3)

b. Polen

(1) 15 Mechdiv

Gebleken is dat 15 Mechdiv niet langer ressorteert onder MD-Warschau, maar onder MD-Pommeren.

Door deze reorganisatie beschikt MD-Pommeren (2 Lr) nu over drie mechdivisies, twee tankdivisies en één zeelandingsdivisie.

MD-Warschau beschikt nu nog slechts over drie mechdivisies en één luchtlandingsdivisie.

3. Materieel

a. Sovjet-Unie

(1) BTR-50PK mijnenruimer M-1972

Aan de hand van nieuwe informatie behoeven de reeds eerder gepubliceerde gegevens van deze mijnenruimer, die bij de Sovjet strijdkrachten de benaming "MPK" zou hebben enige aanvulling.

Beschrijving:

Deze gemodificeerde BTR-50PK beschikt over een tweebaans lanceerinrichting welke 360° draaibaar zou zijn. Via deze lanceerinrichting, die op het achterdek is geplaatst, wordt het mogelijk d.m.v. een aantal raketten, explosieve slangen in een mijnenveld te schieten. Door het tot detonatie brengen van deze slangen wordt een doorgang met een breedte van 5 tot 7 meter verkregen.

- Raketten:

Het totale aantal raketten (lengte ± 750 mm, doorsnede 120 mm) bedraagt 8 stuks. Deze kunnen via een stijve verbinding achter elkaar worden bevestigd tot een maximum van 4 raketten op elke baan van de lanceerinrichting. De totale brandtijd van één raket wordt geschat op 3 à 6 seconden.

- Slang:

De explosieve slang bestaat uit segmenten van elk ca 1200 mm lengte en 80 mm doorsnede. Een complete slang zou uit 48 verbonden segmenten bestaan. Er zouden 3 van deze slangen aanwezig zijn in bakken die zich in het gevechtscompartiment bevinden. Deze slangen hebben dus elk een vernietigingsdiepte van ruim 55 meter.

Werkwijze:

De slang wordt aan de raket(groep) bevestigd d.m.v. een kabel, terwijl aan het andere uiteinde van de slang één of meerdere "tegenhoud" kabels, afhankelijk van de te overbruggen afstand, zitten.

Deze laatste zijn op hun beurt verbonden met twee voorzieningen aan de voorzijde van de BTR-50PK. De "tegenhoud" kabels bevinden zich in 2 x 3 bakken aan weerszijde van de tweebaans lanceerinrichting. Bij het afvuren trekken de raketten c.q. raketgroepen de slangen met de daaraan bevestigde kabels over het mijnenveld.

De slangen worden vervolgens vanuit het voertuig tot detonatie gebracht.

Benodigd zouden zijn:

4 raketten en 3 "tegenhoud" kabels van 150 m voor een dracht van 500 m

3 raketten en 2 "tegenhoud" kabels van 150 m voor een dracht van 350 m

2 raketten en 1 "tegenhoud" kabel van 150 m voor een dracht van 200 m

Conclusie:

De hier boven omschreven apparatuur benadrukt opnieuw het belang dat bij de WP-strijdkrachten wordt toegekend aan direct steunend materieel voor een snelle opmars van de gevechtseenheden.

4. Opleidinga. Sovjet-Unie(1) Luchtmobiele eenheden

Met verwijzing naar het gestelde in punt 3a van MO 4/75 zijn er thans aanwijzingen dat de in de DDR gestationeerde assault heli-regimenten (PARCHIM en STENDAL) identiek zijn uitgerust met 50 HIND, 30 HIP en 15 HOPLITE. Het regiment PARCHIM had een groot aandeel in de gecombineerde oefening van land- en luchtmobiele eenheden van 16 t/m 19 september boven het TVG 14/75, Letzlingerheide en Gadow-Rossow, waarbij gesimuleerde aanvallen op kolonnes werden uitgevoerd en groepen infanterie werden afgezet. Voor het eerst legden helicopters van dit regiment mijnen in bepaalde terreinstroken.

b. Oost-Duitsland/Polen(1) Gebruik napalm

Zowel bij de Poolse als bij de Oostduitse landstrijdkrachten wordt de enkele man-gedurende de basisopleiding vertrouwd gemaakt met de inzet van napalm. De opleiding vindt plaats in 2 fasen:

- het vertrouwd raken met napalm en het doven van napalm op kleding en uitrusting;
- gevechtsopleiding temidden van napalmbranden te velde en in en om gebouwen.

Hoofdstuk D: Oorlogspotentieel1. Civiele verdediging en para-militaire organisatiesa. Polen

(1) Opheffing ORM0-staven der Powiats

b. Joegoslavië

(1) Oprichting van nieuwe militia-eenheden

In Joegoslavië zijn in ieder van de deelrepublieken nieuwe militia-eenheden opgericht welke ressorteren onder de ministers van Binnenlandse Zaken.

De nieuwe eenheden hebben als taken:

- het bestrijden van grote onlusten en gewelddadigheden;
- het handhaven van de openbare orde en
- het bestrijden van terroristische activiteiten van personen of groeperingen.

De grootte van deze eenheden wordt geschat op bataljonssterkte.

Uit waarnemingen is gebleken dat deze bataljons zijn uitgerust met gepantserde personeelsvoertuigen van het type M-60 en BRDM-2. De bewapening bestaat uit zware mitrailleurs en anti-tankbestrijdingsmiddelen. De persoonlijke bewapening omvat pistool, pistoolmitrailleur en lichte mitrailleurs.

Commentaar: Het vermoeden bestaat dat de in Joegoslavië vervaardigde M-60 langzamerhand wordt ingevoerd bij de militia. Dit voertuig, waarvan er in de zestiger jaren ongeveer 100 zijn vervaardigd, is vermoedelijk afkomstig van de landstrijdkrachten. Aannemelijk is het dat deze eenheden naast de hierboven genoemde taken eveneens kunnen worden ingezet voor de territoriale verdediging.

(2) Studierichting "Volksverdediging" aan de universiteiten

DEEL II: Midden-Oosten/Noord-Afrika1. Sinaï-akkoord

Het Sinaï-akkoord is op 4 september tot stand gekomen, terwijl het slotprotocol, dat de technische bijzonderheden regelt, op 23 september door Egypte werd ondertekend en door Israël geparafeerd. Israël wil pas tekenen als het Amerikaans Congres akkoord is gegaan met het stationeren van 200 Amerikaanse burgertechnici in de bufferzone, voor het bemannen van waarschuwingscentra. Inmiddels is het tijdschema met minstens 1 week vertraagd, omdat de commissie van buitenlandse zaken van de Amerikaanse Senaat eerst alle geheime documenten van de regering wil zien voor zij verslag uitbrengt aan de Senaat.

De overeenkomst:

- a. is geen vredesverdrag, geen definitieve regeling van het conflict; als belangrijkste nog op te lossen problemen blijven o.a. over:
 - teruggave van de door Israël in 1967 bezette gebieden (V.R. resolutie 272)
 - de Arabische eis van een eigen staatkundige identiteit voor de Palestijnen;
- b. heeft het karakter van een interim-akkoord, een vervolg op het te troepenscheidingsakkoord van 1974 in het kader van de V.R. resolutie 338;
- c. zou gelden voor een periode van 3 jaar (niet expliciet opgenomen in de tekst), waarin wederzijds geen militair geweld zal worden gebruikt, doch getracht zal worden door vreedzame bemiddeling het conflict tot een verdere oplossing te brengen;
- d. bevat een enkel niet-militair, doch uiterst belangrijk politiek element, t.w. de doorvaart door het Suez-kanaal van niet-militaire, voor Israël bestemde vracht enerzijds en de teruggave van de Aboe Rodeis olievelden van Egypte anderzijds.

Militaire evaluatie van de overeenkomst

Zoals boven uiteengezet is het interim-akkoord geen totale vredesregeling, maar sluit zij het gebruik van geweld voor een bepaalde periode uit.

De V.N. waarnemersmacht blijft een belangrijke rol spelen. Het V.N. mandaat zal daartoe jaarlijks worden verlengd. Tussen de beide demarcatiegrenzen (zie blz 25) ligt de bufferzone, welke door de UNEF wordt bewaakt. Verkenningsvliegtuigen van beide partijen mogen tot het midden van de bufferzone vliegen. Achter de beide demarcatielijnen ligt een uitdunningszone. Hiervoor gelden als belangrijkste beperkingen dat slechts aanwezig mogen zijn:

- 8 infanteriebataljons
- 75 tanks
- 60 stuks artilleriegeschut en zware mortieren met 12 km maximale dracht
- niet meer dan 8.000 man personeel

- geen wapensystemen welke de linie van de andere kant kunnen bereiken.

Binnen de bufferzone liggen de waarnemers- en waarschuwingsstations, waarvan er één wordt bemand door Israëliërs en één door Egyptenaren (voor beiden maximaal 250 man), terwijl ter ondersteuning van deze stations door de VS drie bewakingsstations in de Mitla- en Gidipassen worden ingericht. Deze stations worden bemand door maximaal 200 Amerikaanse burgers.

Dit interim-akkoord lijkt voorshands enige militaire ontspanning te kunnen brengen op een weliswaar nauw begrensd, maar belangrijk deel van het Israëliësch-Arabisch conflictgebied. Hierbij lijkt aan Israël's wens tot veilige "grenzen" in deze sector ruimschoots tegemoet gekomen te zijn, in het bijzonder door de aanwezigheid van VS waarnemingsstations.

Economische factoren, welke tot de totstandkoming van het akkoord leiden

Egypte's steeds slechter wordende sociaal-economische toestand en de Sovjet weigering om veranderingen aan te brengen in de condities van de leningen aan Egypte, maakte het voor Egypte aantrekkelijk een Sinaï-akkoord, waardoor Egypte de olievelden van Aboe Rodeis en een grotere hulp van de VS en mogelijk ook van West-Europa, Saoedi-Arabië en Iran verkrijgt, te ondertekenen. Ook aan Israël is door de VS grote Amerikaanse financiële, economische en militaire hulp toegezegd, waardoor het verlies van in het bijzonder de olievelden ruimschoots gecompenseerd wordt. Op het militair "verlanglijstje" van Israël staan Pershing-raketten met een bereik van + 800 km, vliegtuigen van het type F-15 en F-16, laserbommen, tanks en geschut. Het akkoord zou tot slot de te zware last van de steeds stijgende defensiebegrotingen en het grote aandeel daarvan in het bruto nationaal produkt van de beide landen enigszins kunnen verminderen.

Politieke situatie na de totstandkoming van de overeenkomst

a. Reacties in de Arabische regio

Met uitzondering van de steun welke Saoedi-Arabië, Soedan en Iran gaven aan het bereikte resultaat, waren de reacties van de overige Arabische staten en van de Palestijnse bevrijdingsbewegingen van uiterst negatief tot scherp afwijzend. Een en ander zou v.w.b. Egypte enerzijds kunnen leiden tot een zekere isolatie t.o.v. de rest van de Arabische wereld, anderzijds tot een hechtere binding tussen Egypte en Saoedi-Arabië en Iran, hetgeen althans in financieel opzicht voordelig is voor Egypte. Syrië en Jordanië, als meest betrokken landen, reageerden het scherpst afwijzend om verschillende redenen, zoals:

- Egypte zou geen rekening hebben gehouden met andere Arabische belangen
- Israël zou worden gesterkt in haar onbuigzame houding t.o.v. Syrië, Jordanië en de Palestijnen
- De VS wordt een ongewenste aanwezigheid en een meer directe rol in de regio mogelijk gemaakt.

Dit geheel kan leiden tot een grotere coöperatie van Syrië, ook in militaire zin, met Jordanië (gezamenlijk operationeel commando) en met de Palestijnen (gezamenlijk Palestijns-Syrisch politiek en militair commando) en zelfs met Irak,

dat graag een oostelijk front met Syrië zou vormen (ter bevrijding van geheel Palestina en waarschijnlijk in de hoop om daarmee te voorkomen dat Assad toch te eniger tijd Egypte zou willen volgen in de stap-voor-stap diplomatie).

b. Reacties in de Communistische wereld

De SU reageerde zeer bitter en uiterst kritisch op het akkoord. Zij beweert - hoewel co-voorzitter van de Geneefse vredesconferentie zijnde - niet tevoren te zijn ingelicht door de VS. In het bijzonder maakt zij bezwaar tegen de stationering van Amerikaanse technici bij de waarnemingsstations. De SU steunt dan ook Syrië en de Palestijnse bevrijdingsbewegingen in hun afwijzende houding. Deze houding zal mogelijk leiden tot een verdere Sovjet (militaire) steunverlening aan Syrië, tot pogingen de Sovjet betrekkingen met Irak te verstevigen en die met Jordanië verder te ontwikkelen, en grotere Sovjet steunverlening aan de PLO. Bovendien bestaat het gevaar, dat de SU haar bijdragen aan de VN "buffermacht" zal opschorten.

Van de overige Warschaupakt lidstaten hebben tot dusver Tsjechoslowakije en Roemenië een duidelijke overigens tegengestelde, reactie laten horen. Terwijl Roemenië positief reageerde op het akkoord, liet Tsjechoslowakije tijdens het staatsbezoek van de Syrische president aan dat land, weten, dat zij de VS diplomatie "verderfelijk" vond en daarom Syrië met alle middelen (militair materieel) zou steunen bij haar afwijzing.

China heeft officieel nauwelijks gereageerd. Hoewel zij in bedekte termen blijk geeft geen tegenstander te zijn van het akkoord (omdat het de Sovjet positie in die regio ondermijnt) doet zij tegelijkertijd pogingen haar relaties te verbeteren met Irak en de Palestijnen.

c. Conclusie en prognose

- In regionale sfeer

Als het akkoord wordt gerealiseerd (het VS congres heeft haar goedkeuring immers nog niet gehecht aan de VS waarnemerspresentie) lijkt er enige beperkte tijdswinst te worden geboekt. In die beperkte tijdsperiode zullen, via de stap-voor-stap diplomatie, problemen op andere fronten (Golan, Westelijke Jordaanoever) geheel of gedeeltelijk moeten worden opgelost. De beperking van deze tijdsperiode is vooral gelegen rond eind november, het tijdstip waarop het VN mandaat op de Golan afloopt.

Gezien de geringe bereidheid van Israël om op de Golan enige territoriale concessies te doen, hangt meer dan ooit de toekomst af van wat de Syrische president Assad zal gaan doen. Is Assad bereid via bijv. een verlenging van het VN mandaat, tijdruimte te geven aan de stap-voor-stap diplomatie, wat hem in ieder geval nog meer frustraties van de zijde van de militante Arabische landen en de Palestijnen zal opleveren, of:

zal hij op zeer korte termijn trachten een militair krachtig "oostelijk front" te vormen, waarvoor hij dan nog vele problemen met zijn mogelijke partners in dit front t.w. Irak, Jordanië en de Palestijnen, zal moeten oplossen en waarvoor hij zonder twijfel Sovjet steun nodig heeft.

Van Syrische zijde is door minister van Buitenlandse Zaken Abdel-Halim Khaddam, tegengesproken dat er besprekingen met Israël over de Golan zouden gaan plaatsvinden. "We hebben niemand om dergelijke besprekingen gevraagd en zullen dat ook nooit doen", aldus de minister. Verwacht wordt dat een poging tot het oplossen van de kwestie Golan op veel grotere problemen zal stuiten dan dit al het geval was bij het Sinaï-akkoord.

- In Oost-West sfeer

De VS laadden, althans in Sovjet ogen, met dit interim-akkoord de verdenking op zich haar invloedssfeer in het Midden-Oosten te willen uitbreiden ten koste van die van de Sovjets. Dat de Sovjets het "tij" willen keren is duidelijk.

Nog niet duidelijk is welke wegen en middelen zij hiervoor zullen willen gebruiken. Dat daarbij echter de in Helsinki hooggeroemde "politieke ontspanning" tussen Oost en West gevaar loopt, is een feit.

Toelichting bij blz. 25

Bijgaand kaartje geeft de militaire situatie in de Sinaïwoestijn weer zoals ontstaan bij het eerste troepenscheidingsakkoord (januari 1974) en het nieuwe akkoord.

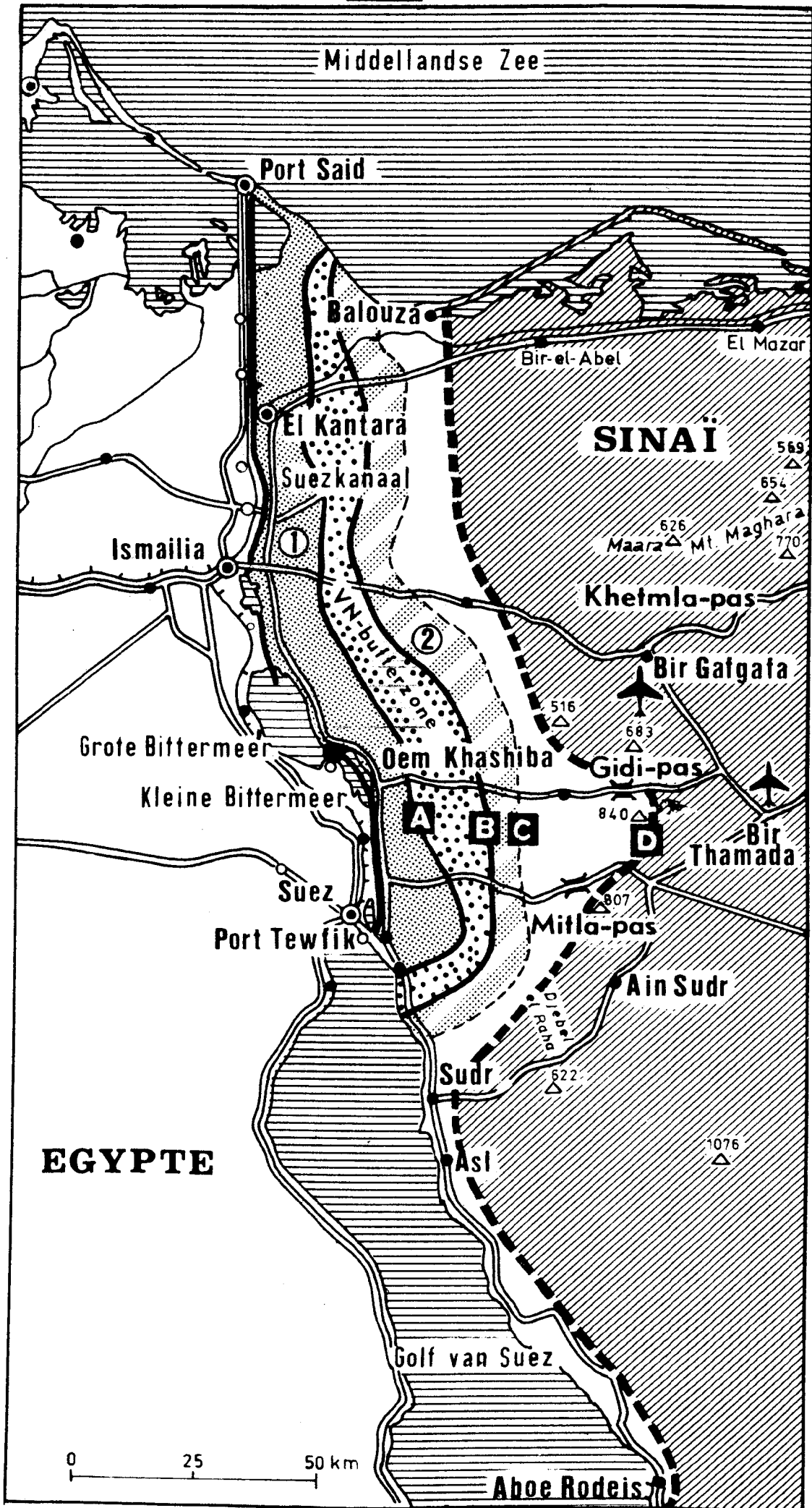
Akkoord 1974:

- Zone 1 (grenzen Suez-kanaal en lijn A) is de uitgedunde Egyptische zone.
- Zone 2 (grenzen lijnen B en C) is de uitgedunde Israëli-sche strook.

Tussen zone 1 en 2 ligt de neutrale bufferzone, waar de vredesmacht van de VN is gestationeerd.

Nieuw akkoord:

- De VN bufferzone uit het akkoord van 1974 wordt het nieuwe Egyptische uitdunningsgebied.
- De Israëliërs krijgen een uitdunningszone achter lijn D.
- De nieuwe VN bufferzone ligt tussen de lijnen B en D. Hier worden de Amerikaanse waarschuwingsstations gebouwd.
- Ten zuiden van het Suez-Kanaal ligt een smalle strook tot even voorbij de olievelden van Aboe Rodeis, welke toegankelijk is voor Egyptische burgers en waar Egyptische politie samen met VN eenheden toezicht houdt.

DEEL III: Verre Oosten

1. China

[REDACTED]

[REDACTED]

2. Zuid-Oost Azië

